

Offentliggjort d. 5. oktober 2013

Skat af underholdsudgifter – skattemæssig fordel ved konvertering af løbende udgifter til et én gangsbetrag [©]

*Af advokat (L) Bodil Christiansen og
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.v.dk

Skatterådet har ved et bindende svar af 27. august 2013 accepteret, at en hustru skattefrit kunne modtage et én gangsbetrag til afløsning af et løbende, livsvarigt ægtefællebidrag. Dette kan undertiden medføre en skattemæssig fordel. Afgørelsen har således betydning for fraseparerede eller fraskilte ægtefæller, hvor modtageren af underholdsbidrag har en høj skattepligtig personindkomst og har særlig stor betydning for ægtefæller, hvor modtageren har en skattepligtig personindkomst på over 421.000 kr. og derfor skal betale topskat.

Beskatning ved og efter separation og skilsmisse er en af de tilbagevendende problemstillinger i praksis.

Deling af formue

Overførsel af formue, herunder både konkrete aktiver og likvide midler, mellem samlevende ægtefæller, udløser som det klare udgangspunkt hverken skatter eller afgifter. Det gælder, uanset om der er tale om salg eller gave. Og det er uden betydning, om aktivet stammer fra overdragerens særlige eller fælles ejede, ligesom det er uden betydning, om formuen skal tilhøre modtageren som fælles ejede eller særlige. Er der tale om aktiver, hvorpå der hviler en skat, eksempelvis i form af genvundne afskrivninger ved senere salg, overtager modtageren denne skattebyrde.

Offentliggjort d. 5. oktober 2013

Overførelse af formue mellem ægtefæller som led i bodeling ved separation eller skilsmisse har heller ikke skatte- eller afgiftsmæssige konsekvenser for ægtefællerne.

Skattefriheden omfatter ikke blot en formueoverførelse som led i en deling af positiv fællesformue, i fagsproget betegnet udveksling af boslod, men også f.eks. en skævdeling. Det gælder, hvad enten skævdelingen følger af loven, eller blot skyldes, at ægtefællerne har fundet denne skævdeling rimelig.

Underholdsbidrag

Ved separation og skilsmisse skal der endvidere tages stilling til, om den ene ægtefælle skal betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle, og i givet fald, hvor længe der skal betales bidrag.

Løbende underholdsbidrag er skattepligtige for modtageren, dvs. den bidragsberettigede, og kan fratrækkes hos yderen, dvs. den bidragspligtige. Men de skattemæssige konsekvenser af en underholdsydelse kommer undertiden som en overraskelse for de fraskilte ægtefæller. Der kan nemlig være ganske stor forskel på skattebyrden hos modtageren og skattelempelsen hos den bidragspligtige. Der er således ikke symmetri i beskattningen. Dette gælder særligt, hvis modtageren af underholdsydelserne har en skattepligtig personlig indkomst, der ligger over topskattegrænsen, dvs. 421.000 kr. i 2013 og 449.100 kr. i 2014, stigende til 467.000 i 2022.

Forestiller man sig eksempelvis, at manden betaler 100.000 kr. årligt i bidrag til hustruen, vil dette udløse en nettoskat for ægtefællerne under ét:

For mandens vedkommende vil forfaldne og betalte ydelser kunne fratrækkes skattemæssigt. Men skatteeffekten er afrundet kun omkring godt 30 pct. - altså en skattebesparelse på omkring 30.000 kr. For hustruen er der derimod tale om en skattepligtig personlig indkomst med stigende beskatning fra 37,5 pct. til op omkring 52 pct.

Har hustruen en større personlig indkomst, eksempelvis i form af lønindkomst, vil SKAT altså netto oppebære omkring 20.000 kr. årligt, da hustruens mérskat er større end mandens skattebesparelse.

Offentliggjort d. 5. oktober 2013

Underholdsbidrag eller engangsbeløb

I praksis ses undertiden, at ægtefællerne i forbindelse med en skilsmisse aftaler, at der ikke skal betales underholdsbidrag, men at den bidragsberettigede i stedet modtager et større engangsbeløb som led i bodelingen, eller måske ligefrem et beløb fra den anden ægtefælles særeje mod at give afkald på løbende bidrag.

Et sådant valg indebærer flere fordele: Dels er de økonomiske mellemværender mellem ægtefæller afsluttet med denne transaktion. Dels er overførelsen af denne formue skattefri for modtageren og modstykket hertil, ikke fradragsberettiget for den anden part. Beskatningen er symmetrisk.

I modsætning hertil kan de skattemæssige konsekvenser af en løbende underholdsydelse, som allerede nævnt, være asymmetrisk derved, at der for modtageren bliver tale om beskatning af de løbende ydelser som personlig indkomst med risiko for den højeste marginale beskatning i form af topskat, mens fradraget for underholdsydelsen for den bidragspligtige ægtefælle ikke foretages i personindkomst, men som et ligningsmæssigt fradrag med en lav skatteeffekt. Den sparede skat hos eksempelvis manden kan følgelig være mindre end den skat, der udløses hos hustruen af de løbende ydelser, således at der udløses en nettobeskatning ved disse betalinger.

Spørgsmålet er således, hvad der gælder, hvis der allerede er indgået aftale om en løbende ydelse, men de fraseparerede eller fraskilte ægtefæller nu ønsker at ændre dette til et engangsbeløb til afløsning af de løbende ydelser i den resterende del af bidragsperioden. Endvidere kan rejses spørgsmålet om de skattemæssige konsekvenser ved konvertere skyldige bidrag til en skattefri engangsydelse. Begge disse spørgsmål er nu besvaret ved et bindende svar af 27. august 2013 fra SKAT. Men SKAT har også i SKAT's egen vejledning været inde på disse spørgsmål.

Fremadrettet konvertering

Efter SKAT's egen vejledning udløser en fremadrettet konvertering til et engangsbeløb ikke skattemæssige konsekvenser, hvis visse betingelser er opfyldt, jf. nærmere nedenfor. Aftaler ægtefællerne således at konvertere fremtidige underholdsbidrag til et én-

Offentliggjort d. 5. oktober 2013

gangsbeløb - i praksis betegnet som en ”affindelsessum” - vil hverken konverteringen eller betalingen af dette engangsbeløb udløse nogen beskatning og selvsagt ej heller noget fradrag. Der er altså her tale om en aftale, der indgås efter skilsmissen og bodelingen og måske flere år herefter, og da på et tidspunkt, hvor der ikke kan overføres midler uden beskatning mellem de fraskilte ægtefæller.

Af vejledningen fremgår i den forbindelse uddybende, at det er en forudsætning for at betragte et engangsbeløb som en skattefri affindelsessum for afkald på en ret til bidrag, at beløbet skal være opgjort som en egentlig kapitalisering af det årligt fastsatte underholdsbidrag. Det er efter vejledningen ikke en betingelse, at hele beløbet betales på én gang. Et fastsat engangsbeløb kan fx afdrages over en periode på 32 måneder.

Konvertering af skyldige ydelser

Det bindende svar af 27. august 2013 drejede sig om et ægtepar, der var blevet separeret i 2007 efter 31 års ægteskab, og som nu havde planer om en skilsmisse i anledning af mandens forestående ægteskab med en ny ægtefælle. Ved separationen i 2007 aftalte ægtefællerne, at manden skulle betale 20.000 kr. om måneden i bidrag til hustruen med virkning fra 1. januar 2007 uden tidsbegrænsning.

Som følge af likviditetsmæssige vanskeligheder havde manden imidlertid ikke hidtil betalt bidrag, og det forfaldne, ikke-betalte bidrag udgjorde aktuelt knap 1,6 mio. kr. Hustruen havde ikke indtægtsført bidrag, og manden ikke havde fratrukket bidrag, der efter fast praksis periodiseres efter betalingsprincippet.

Som følge af mandens forestående nye ægteskab ønskede han nu at yde hustruen et én-gangsbeløb på 6 mio. kr. til fuld og endelig afgørelse af bidragspligten. Engangsbeløbet var – efter det oplyste - opgjort som den kapitaliserede værdi af det aftalte månedlige bidrag i henhold til separationsbevillingen fra og med den 1. januar 2007 til og med 1. januar 2032, svarende til en bidragsperiode på 25 år ud fra en skønnet normal levealder for en kvinde på ca. 81 år ifølge Danmarks Statistik. De 6 mio. kr. skulle efter parternes aftale betales i 4 rater á 1,5 mio. kr., første gang den 1/9 2013, og herefter den 1/7 hvert af årene 2014 - 2016.

Offentliggjort d. 5. oktober 2013

Efterfølgende oplyste hustruen dog, at engangsbeløbet var sammensat af dels underholdsbidrag fra 2007 – 2012, pristalsreguleret efter nettoprisindekset, og dels en simpel sammenlægning af det oprindeligt aftalte bidrag, 20.000 kr. pr. måned, for perioden 2013 – 2033. Dette førte frem til en samlet affindelsessum på godt 6,6 mio. kr. for perioden frem til 2033. Den herefter opgjorte affindelsessum skulle erlægges i 4 rater på de tidligere oplyste tidspunkter for betaling.

Skatterådet nåede her frem til, at affindelsessummen måtte anses for skattefri for hustruen.

Afgørelsen giver for det første anledning til en bemærkning om, at det i denne sammenhæng tilsyneladende ikke er til hinder for at anse en affindelsessum som skattefri, at affindelsesbeløbet omfatter allerede forfaldne ydelser, der således uden videre konverteres fra en skattepligtig til en skattefri ydelse.

Afgørelsen tyder på en forholdsvis liberal tilgangsvinkel til de skattemæssige konsekvenser ved konvertering af en skattepligtig løbende underholdsydelse til et skattefrit engangsbeløb.

Afgørelsen giver grundlag for rådgivning i tilfælde, hvor det kan konstateres, at begge de tidligere ægtefæller er interesseret i at få en afslutning på deres økonomiske mellemværender, ligesom afgørelsen kan have interesse i tilfælde, hvor den part, der modtager de løbende ydelser, kan konstatere, at disse beskattes med topskat. Her vil det selvsagt kunne have interesse for denne at konvertere de løbende ydelser til et skattefrit beløb.

Da betingelserne for konverteringen til en éngangsydelse ikke er helt ukompliceret, må det tilrådes, at der forud for en konvertering indhentes et bindende svar på hvorvidt betingelserne er opfyldt og videre om konsekvenserne af en sådan konvertering.

————— O —————